

Støtte og vejledning til unge voksne om privatøkonomi

Unge, som har økonomiske udfordringer, mistrives oftere end andre unge. Støtte og vejledning kan udgøre et værn mod økonomisk mistrivsel, samt forebygge alvorlige gældsproblemer i at udvikle sig. Unge har brug for nogen at tale med, både når det går godt, og når det er svært,

Derfor har Epinion for TrygFonden og Forbrugerrådet Tænk spurgt 1.000 danske unge mellem 18 og 30 år om deres oplevede adgang til støtte og hjælp til deres privatøkonomi, samt deres erfaringer med, behov for og ønsker hertil.

Undersøgelsen viser, at unge ikke altid får den hjælp eller rådgivning, som de har brug

for. Selvom størstedelen af unge i dag har nogen at gå til, hvis de har brug for hjælp eller råd, svarer 10 pct., at de har oplevet at have brug for råd eller vejledning uden at kunne få eller finde det. Og det er særligt unge med behov for økonomisk hjælp, der har svært ved at finde den.

Samtidig viser undersøgelsen, at hver femte unge voksne aldrig har fået hjælp, råd eller introduktion til at holde styr på sin økonomi, og at denne gruppe samtidig er dem, der er mest bekymrede for deres privatøkonomi og oplever, ikke at have styr på den. I det følgende kan du læse mere om undersøgelsens resultater.

Hver femte ung har aldrig fået hjælp, råd eller introduktion til privatøkonomi og forbrug – denne gruppe har samtidig flest bekymringer om egen økonomi

Selvom flertallet af unge i dag på et tidspunkt i deres liv har fået hjælp, råd eller introduktion til privatøkonomi, er det alligevel knap hver femte (19 pct.), som angiver aldrig at have fået hjælp, råd eller introduktion til at holde styr på deres privatøkonomi og -forbrug.

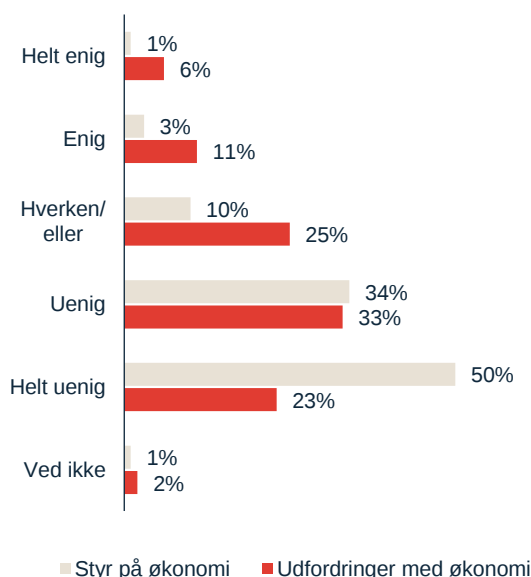
Unge, der ikke har fået hjælp, råd eller introduktion til at holde styr på deres privatøkonomi og forbrug er samtidig dem, der er mest bekymrede for deres privatøkonomi og oplever at have mindst styr på den.

1 ud af **5**

har aldrig fået hjælp eller rådgivning til privatøkonomi

? Jeg ved ikke, hvem jeg skulle spørge om råd eller vejledning, hvis jeg havde problemer med min privatøkonomi

Unge med det største behov for økonomisk hjælp er også dem, der har sværest ved at finde den

Det er en udbredt oplevelse blandt unge, at man kan få hjælp eller vejledning til sin privatøkonomi, hvis man har brug for det. 80 pct. ved godt, hvem de skulle spørge om råd eller vejledning, hvis de havde problemer med deres privatøkonomi. En lige så stor andel oplever, at de kan få eller låne penge af venner eller familie, hvis de spurgte.

Men blandt dem, som ikke ved, hvem de skal spørge om råd eller vejledning, hvis de har problemer, findes samtidig de unge, som synes at have størst behov for hjælp. Blandt unge, der oplever at have styr på økonomien ved 4% ikke, hvem de skal gå til, hvis de kom i økonomiske problemer. For unge, som oplever udfordringer med deres økonomi, er det næsten hver femte (17 pct).

10 pct. af unge voksne har oplevet at have brug for råd eller vejledning om økonomi, uden at kunne få eller finde det

På tværs af alle unge voksne angiver 10 pct., at de konkret har oplevet at have brug for råd eller vejledning om deres privatøkonomi, men uden at kunne få eller finde det. Det er med andre ord unge, som har ønsket hjælp uden at få det. Blandt denne gruppe af unge findes særligt dem, der er bekymrede for deres økonomi. I gruppen af bekymrede unge siger knap hver tredje (30 pct.), at de har oplevet at have brug for råd eller vejledning uden at kunne få eller finde det, mens det kun gælder seks pct. af unge, der ikke er bekymrede for deres økonomi.

Generelt angiver 12 pct. af de unge at være bekymrede for deres privatøkonomi. Der ses ikke nogen forskelle på tværs af køn, alder, region og uddannelse ift. den manglende oplevede adgang til råd og vejledning.

10%

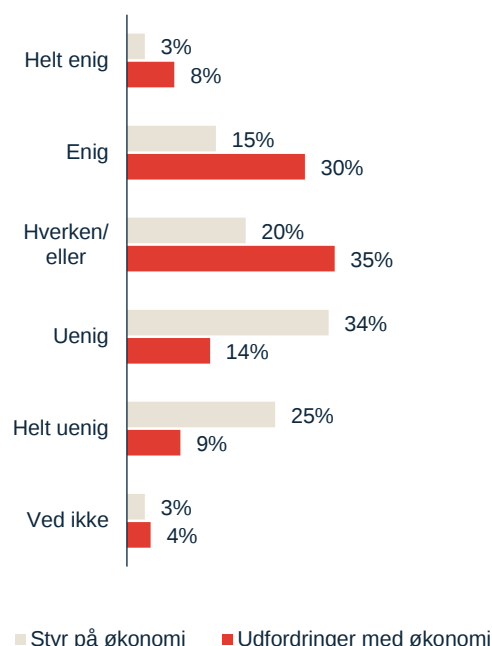
af unge har savnet økonomisk hjælp, da de havde brug for det

Ikke alle unge opsøger hjælp til deres privatøkonomi – særligt ikke dem, der oplever økonomiske problemer

På trods af, at størstedelen ved, hvem de skulle gå til, hvis de havde problemer med deres privatøkonomi, svarer hver femte, at de ikke ville have lyst til at søge hjælp, hvis de havde økonomiske problemer.

Det er særligt unge med økonomiske problemer, der i mindre grad har lyst til at søge hjælp. For unge, der oplever at have styr på deres økonomi, ville 18 pct. ikke have lyst til at søge hjælp. For unge, der oplever, at der ikke er styr på økonomien, er tallet 38 pct. For at hjælpe dem, der oplever de største økonomiske udfordringer, er det med andre ord ikke tilstrækkeligt, at hjælpen findes – det synes nødvendigt, at hjælpen er opsøgende over for denne gruppe unge. Og at man i hjælpen er bevidst om, at der eksisterer et tabu omkring at have udfordringer med ens privatøkonomi.

? Jeg ville ikke have lyst til at opsøge råd eller vejledning, hvis jeg havde problemer med min privatøkonomi

Den gode rådgivning er kendetegnet ved at være ligeværdig, ikke-fordømmende og ved at tage afsæt i den enkeltes situation

Når unge skal beskrive, hvad der ville være vigtigst for dem, hvis de skulle modtage råd eller vejledning vedrørende deres privatøkonomi, fremhæver omkring hver fjerde, at ligeværdighed, forståelse og fravær af fordømmelse er det vigtigste.

Det er ligeledes vigtigt for mange unge, at rådene er individuelle, tager afsæt i ens specifikke situation, og/eller at den man får råd eller støtte fra, kender én. Flere nævner også tillid, troværdighed og fortrolighed i denne forbindelse.

Omkring 15 pct. nævner, at viden fra den man modtager råd eller støtte fra, er vigtig. Det kan enten være ved, at vedkommende har faglige kompetencer inden for privatøkonomi, eller igennem egne erfaringer ved noget om, hvordan man opnår en god økonomi. Nogle unge nævner, at det er vigtigt, at den man får råd fra, selv har styr på sin økonomi.

Endelig nævner flere unge, at det er vigtigt, at den man får råd fra, tager sig tid til at forklare og gør det i et letforståeligt sprog med håndgribelige og konkrete eksempler. Det er vigtigt, at der er mulighed for at stille spørgsmål, og at informationen er anvendelig og løsningsorienteret for den enkelte.

” Hvis jeg skulle modtage råd eller vejledning vedrørende min privatøkonomi, ville det være vigtigst at...

”...det var et sted, jeg ville være tryk ved at bede om hjælp, og hvor jeg ikke ville blive kritiseret for at spørge til råds”

”...de ikke dømte mig for hvad/hvordan det var gået galt.” “[...] det kan være pinligt hvis man ikke har styr på økonomien så en forståelse fra rådgiveren vil være rart”

”...det var en person der ved noget om det, eller har været i samme situation som mig”

”...det var nogen i øjenhøjde, som havde et forståeligt sprog, som kunne hjælpe til selvhjælp” “[...] ikke i indforståede termer fra økonomiverdenen. Samt få håndgribelige redskaber, som er nemme og lige til at implementere i min hverdag”

”...det foregik stille og roligt, og med muligheden for at stille alskens spørgsmål. Samtidig er det enormt vigtigt at der er forståelse for mit manglende flair for tal”

De fleste unge husker en god oplevelse med råd eller vejledning om privatøkonomi

Blandt unge, der har modtaget eller opsøgt hjælp eller rådgivning, husker størstedelen (92 pct.) en god oplevelse. Når unge spørges ind til den gode oplevelse, karakteriseres den som konkret og i øjenhøjde med den enkelte. Omkring 14 pct. nævner, at oplevelsen var god, fordi man fik hjælp til et fornuftigt forbrug og fik styr på sin økonomi.

Størstedelen af disse positive oplevelser finder sted i det nære netværk: 65 pct. af de unge, der har haft en god oplevelse med økonomisk rådgivning, angiver, at det var med forældrene. Der er langt ned til den næsthøjest kanal, som er banken, der angives af ni procent. En mindre gruppe på fem pct. erindrer en god oplevelse om økonomisk rådgivning med lærere og undervisere.

Tænk tilbage på en dårlig oplevelse, du har haft, hvor du modtog råd eller vejledning om håndtering af privatøkonomi

"Manglende forståelse for hele min situation. 'Du skal bare gøre sådan'-generalisering med irrelevante råd"

"Følte mig dum, forstod ikke sproget eller fagbegreberne"

"Jeg følte, at der blev talt ned til mig. Fik en følelse af at jeg ikke var god nok"

Tidligere dårlige erfaringer synes ikke i særlig grad at påvirke lysten til at søge hjælp

Man kunne frygte, at tidligere dårlige erfaringer med økonomisk råd eller vejledning gjorde, at man ikke havde lyst til at søge hjælp senere i livet. Dette synes i mindre grad at være tilfældet for unge. Unge, der har haft en dårlig oplevelse med råd eller vejledning, synes at have omtrent den samme tilbøjelighed til at ville søge hjælp som andre unge. Andelen af unge, der ikke vil opsøge hjælp, er samlet set seks procentpoint lavere blandt dem, der husker en god oplevelse, sammenlignet med unge, der har haft en dårlig oplevelse.

Tænk tilbage på en god oplevelse, du har haft, hvor du modtog råd eller vejledning om håndtering af privatøkonomi

"At man kunne tale åbent og ærligt omkring det"

"Rådet handlede om ikke at bruge penge unødvendigt. Jeg følte mig mere i kontrol over min tilværelse - alt er trods alt forbundet med penge, på den ene eller anden måde"

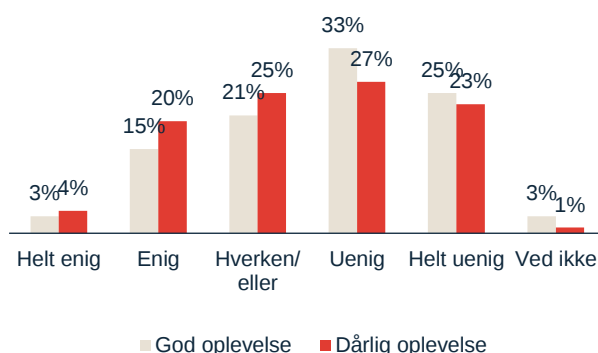
"Mine forældre talte med mig og ikke til mig. Det var en dialog" [...] "Den var brugbar, og ikke abstrakt som de fleste råd ellers ofte er"

39 pct. af de unge, der har erfaringer med råd eller vejledning om privatøkonomi, har haft en dårlig oplevelse

Blandt de unge, der har fået støtte eller vejledning til privatøkonomi, er det dog ikke alle, der alene husker gode oplevelser. 39 pct. af dem, der har fået støtte eller vejledning i deres liv, siger, at de husker en dårlig oplevelse. De dårlige oplevelser med rådgivning karakteriseres som fordømmende, for generel og som havende skjulte hensigter. Manglende faglighed fremhæves af mere end hver tredje og omkring 16 pct. har oplevet, at vedkommende, der gav råd og vejledning, talte ned til dem, pressede dem eller på anden måde var umyndiggørende.

Godt hver fjerde af de dårlige oplevelser hos unge kan spores tilbage til banken. Forældre (22 pct.) og venner/bekendte (14 pct.) er også i nogle tilfælde en del af den dårlige oplevelse. 15 pct. husker dårlige råd fra medierne.

? Jeg ville ikke have lyst til at opsøge råd eller vejledning, hvis jeg havde problemer med min privatøkonomi

De fleste unge foretrækker hjælp fra deres nære omgangskreds eller bank – flere unge med udfordringer foretrækker dog også andre kanaler med højere grad af anonymitet

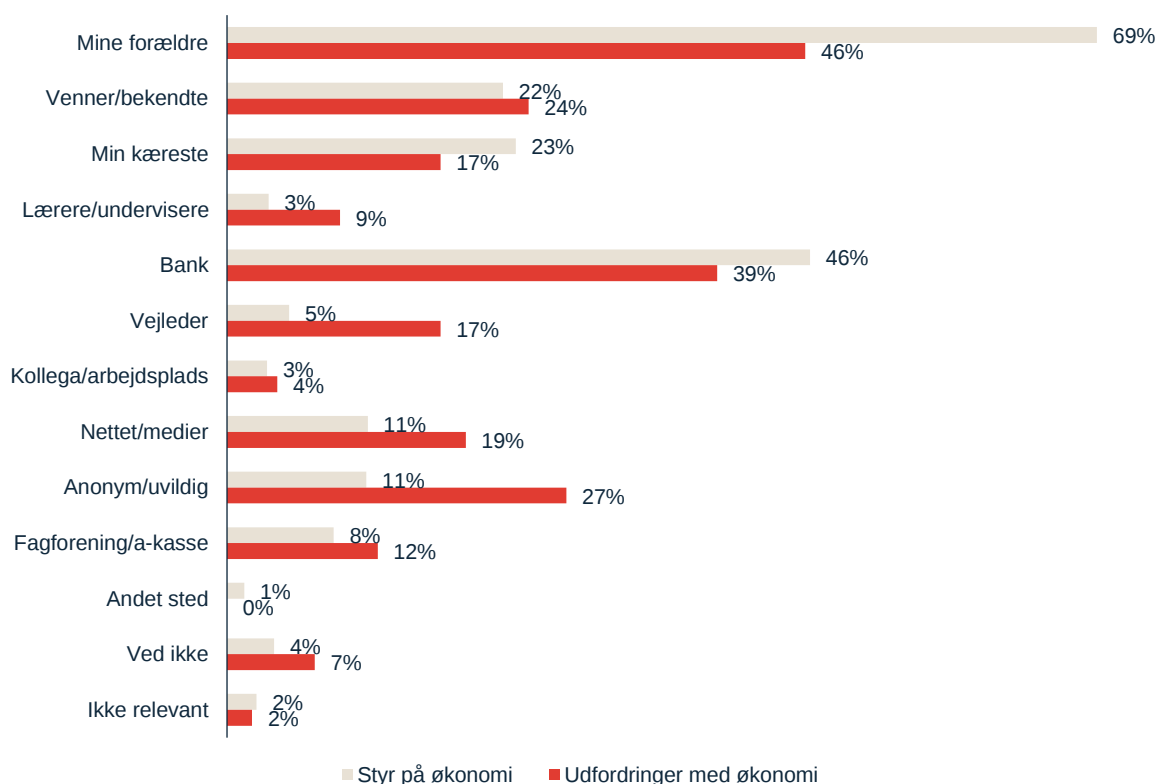
Flertallet af unge foretrækker hjælp fra deres nære omgangskreds. To ud af tre af de unge foretrækker at få råd eller vejledning fra deres forældre, hvis de havde udfordringer med deres økonomi. 22 pct. foretrækker kæreste og/eller venner og bekendte. Banken er dog også en hyppig kanal, som unge ønsker råd og vejledning fra: 45 pct. af unge siger samlet set, at de ville foretrække banken.

Hvem man som ung vil ønske at tale med, hvis man skulle få privatøkonomiske udfordringer, kan dog variere alt efter ens nuværende økonomiske situation. Blandt dem, der oplever ikke at have styr på deres økonomi, vil 27 pct. foretrække anonym/uvildig rådgivning. Til sammenligning gælder det 11 pct. af gruppen af unge, der oplever at have styr på deres økonomi. Unge, der oplever at have udfordringer med deres økonomi, foretrækker i lavere grad at få råd og vejledning af forældrene eller banken. Da unge med økonomiske udfordringer i mindre grad er tilbøjelige til at selv at opsøge hjælp, er det for fremtidige indsatser centralt at bemærke, at deres præferencer varierer fra andre unge.

Hvilke unge oplever økonomiske udfordringer og bekymringer?

- Samlet set oplever 12 pct. af unge i alderen 18-30 år, at der ikke er styr på privatøkonomien. Samtidig angiver 12 pct. at være bekymret for deres privatøkonomi.
- Unge med økonomiske udfordringer findes på tværs af køn, alder og region. Det er dog særligt ledige og studerende på de gymnasiale og erhvervsuddannelserne, der oplever at have udfordringer. Også singler er overrepræsenteret her.
- Mænd er mindre bekymrede end kvinder for deres privatøkonomi, mens unge mellem 26 og 30 år, samt unge bosat i Region Hovedstaden, synes mere bekymrede end andre unge.

? Hvis jeg havde udfordringer med min privatøkonomi, ville jeg foretrække at få råd og vejledning fra...

Forbrugerrådet
Tænk

TrygFonden

Epinion

Epinion København

Ryesgade 3F
2200 København N
Danmark

T: +45 87 30 95 00

E: copenhagen@epiniongloab.com

www.epiniongloab.com

